

SAMOBORSKI LIST

P-a Knjižnica kr. sveučilišta — Zagreb

GODINA XXXVI.

U SAMOBORU, 1. STUDENOGA 1939

BROJ 21

«Samoborski List» izlazi 1. i 15. u mjesecu — Pretplata sa poštarnicom na cijelu godinu iznosi 25.— din. — Inozemstvo 50.— din. — Uprava i uredništvo: Livadićeva ulica 2. Vlasnik i odgovorni urednik Slavko Sek, Samobor

Oglase prima uprava prama cjeniku. — Za oglase, koji se više puta uvršćuju, daje se znatan popust. — Rukopisi se ne vraćaju. — Tisk: SAMOBORSKE TISKARE Slavko Sek, Samobor, Livadićeva ulica broj 2.

Radi se punom parom . . .

Promatramo li prilike u svijetu, opažamo opće previranje na svim poljima — uskrsnu neprestano razni problemi, koje treba riješiti, a koje je nemoguće riješiti bez dobre volje sviju vodećih lica. I dok vrhovne glave ne dođu do ove spoznaje svijet će tonuti sve dublje, a posljedice mogu biti katastrofalne po čitavo čovječanstvo.

Nema sumnje, da su se dosadanji ekonomski i socijalni sistemi proživjeli i da ih treba izmjeniti evolutivnim putem, ako ne ćemo čekati, da će se riješiti revolucijom. — Onaj narod, koji će imati sposobnije ljudi na vlasti prebroditi će ovo opće previranje s manje potresa i doći će prije do svog smirenja i sredenja.

Po hrvatski je narod sreća, da su pravodobno njegovu sudbinu dobili u ruke njezini najbolji ljudi, koji imaju shvaćanja za rješenje sviju njegovih životnih zahtjeva. Voda hrv. naroda dr. Maček postavio je prave ljudi na odgovorna mesta, koji su se s voljom i mučnim neprekidnim radom dali na posao. Tko je i malo samo objektivan, mora priznati da je rad tih ljudi ne samo ogroman nego i uspješan, jer niti najveći optimista nije mogao očekivati, da će se tako brzim tempom graditi nova slobodna Hrvatska. Treba naime imati u vidu, da su bivše (savsko i primorsko) banovine preuzete pod vrlo nepovoljnim stanjem, i da treba tako rekuć sve na novo stvarati i prilagodjavati životnim potrebama hrv. naroda.

Razumljivo je, da će se prigodom tako ogromnog posla po koji puta i pogriješiti, nu imajući na umu, da se

griješiti može samo ondje, gdje se i radi, ne smijemo odmah klonuti i izgubiti povjerenje, jer će se sve takove nehotične pogriješke ubrzo i ispraviti. Nu budemo li već sada primjetili da se pojedine uredbe koje su već izdale a koje će još i naknadno izaći ne mogu osuđivati samo zato, jer će njima biti pojedinci pogodeni. Mora se biti na čistu, da se, kad se radi o poboljšanju životnih prilika milijuna, ne može imati posebnih obzira spram pojedinaca.

Ako se nešto u drugim naprednim državama pokazalo korisnim, ne može se već unaprijed prorokovati, da ne bi isto bilo korisno i kod nas. Ljudi, koji gledaju samo na svoj interes, a ne na interes čitavog naroda ljudi, koji ne shvaćaju današnje prilike, ljudi, koji nisu pripravljeni ništa žrtvovati, oni će se teško snalaziti u novim prilikama, pa će im se ili morati prilagoditi ili će ih život pregaziti.

Svaki pojedinac, u koliko će možda biti donekle pogoden, morao bi se sjetiti sloma češkoga, a još više poljskog naroda, zatim prisilnog preseljavanja njemačkog živja, razornog pustošenja u Španiji, i onda će sigurno i sam priznati, da će u najboljem slučaju žrtvovati sitnicu, a ipak i dalje živiti na svom topnom ognjištu.

Budemo li u stanju našu Hrvatsku onako kako smo ju mirno počeli graditi isto tako mirno i dograditi, ne će nikakove žrtve biti uzaludne niti prevelike. A da će tako biti mi smo uvjereni, jer autoritet našeg vode, znati će uzdržati disciplinu sviju narodnih slojeva.

Može o nepuštenim obrtima u Samoboru

Samobor odlikovao se već u davnijim vremenima veoma razvijenim obrtim. U razgovoru se ovdje dolijem uglednim starijim obrtnikom g. Ignacem Stiplošekom saznao sam imene posljednjih obrtnika, koji su se isključivo bavili dalje nabrojanim obrtim, te su sjedao zadnji, koji su se isključivo bavili tim obrtim, bez primjene trgovачkog poslovanja gotovih trgovачkih tvorničkih izrada tih obrta.

Mnogi od ovih obrta nepušteni su i nitko se više u našu dobu u Samoboru nije ni bavio, no veliki broj obrta svjedoči da je Samobor bio veliko sijelo mnogih obrta, da je svakotki obrt morao imati dobre prošte, tim i crva.

Poznato je, da je Samobor bio na glosi red svih obrtnika, poglavito obrtničkih i-

zrada, te se njegov dobar glos svjesnog, stručnog i solidnog rada pročeo na daleko i široko. Taj renome obrtničkog staleža u Samoboru sačuvao se i do danasnjega doba, a sedanjih naših obrtnici zaista su naslijednici svojih slavnih predaka, te će taj dobar renome sigurno prenijeti i na dalje svoje mlađe nadjevnike.

Da su mnogi obrti međutim napušteni krivnja leži na industrijalizaciji tih proizvoda, koja je svojom jeftinijom tvorničkom izradom istenila solidnu i trajnu rekonverziju obrtnih majstora. Stoga je to iz narodno gospodarstvenih razloga, jer snažan srednji je stalež, kojeg je artika obrtništvo i trgovina, koga zdravog narodnog gospodarstvenog napretka i blagostanja.

Samo s vremenom možemo pozdraviti noviji pokret hrvatskih obrtnika, da si izvođite priču i zadržate poljoprivredu, pa je to prigunda

ujedno dokaz napretka i čvrste volje za gospodarstveno uvršćivanje narodne zadatke slavnog „srednjeg“ staleža.

Uz obrtničku solidarnost i rad, te potrebno razumijevanje pozvanih mjerodavnih faktora, polučit će se to u općem interesu narodnog gospodarstva i blagostanja, a poznavajući visoku svijest hrvatskog obrtništva odhvat će se taj otporni i samosvijesni stalež svim zaprijeckama i preprekama, koje bi mu se moglo s koje god strane stavljale, a sve tom sveopćem narodnom interesu.

Interesantna su imena ovih bivših obrtnika. Tu vidimo uz tipična samoborska suštočna imena i mnogo strana, što nimalo ne značuje, ako se uoči da se obrtom u starije doba nerado bavio domaći element, obzirom na ondašnje feudalne prilike te i sklicušćim bavljnjem zemljoradeja, već je tješnje obrta propulsivno iakusnijim strancima.

Pučke misije u Samoboru

Ove godine održat će oo. Isusovci pučke misije u župi samoborskoj od 12 do 19 studenoga.

Svrha je pučkih misija, da pomoći vršnih propovjedi prokušanih naših misionara, pomoći svetih sakramenata ispjedjati i pričesti, te zajedničkih javnih pobožnosti duboko potresu naše duše, da ih prema mraka svakojakih nazora i mišljenja prosvijetite jakim svjetlom vječnih krčanskih istina, da nam počaju opasne stranputice, kojima su mnogi polli, te nas sklene na novi, čestiti život, koji će neminovno urođiti unutarnjim zadovoljstvom pojedinaca, mirom u obitelji, snošljivim poravnanjem socijalnih odnosa, tako željkovanim blagostanjem i vječnim spasom.

Pučke misije potrebne su svim staležima — cijelome narodu. Posljedice svjetskog rata pritisku jednako starije i nove naraštaje kao što u pogledu vjerskog i moralnog života, tako i bračnog, obiteljskog privrednog i socijalnog. Mnogi su nijesu više ni svijesni, koliko su promijenjeni njihovi nazori, način njihova života, njihove težnje i snovi! Neki su i neopazice napustili praktički vjerski život, a s njima po prirodoj nuždi i smjer svog čudorednog života. Navikli smo tražiti uzroke ovog teškog gospodarskog i društvenog, privatnog i javnog života — samo i isključivo izvan sebe, a zaboravili upoznati krivca ili sukrivca u prvom redu u samima sebi.

Nakon svjetskog rata vodili smo ljudu političko-nacionalnu borbu. U toj borbi bacili smo — svijesno ili nesvijesno — u pozadinu brigu oko vlastitog dubovnog odgoja, napustili u velikoj mjeri vjersko etičku stranu života

Naš zato i ti stranci živući u sredini domaćeg elementa te trgujući ovim postadole što ženidbama što assimilacijom više puta boljim domorocima i braniteljima hrvatskih političkih prava, nego mnogi ter mnogi od domaćih ljudi i takođe nepreizne zaštu za Samobor kao mjesto, kao i za hrvatsku političku općenost.

Evo nekoje od napuštenih već obrta i imena zadnjih majstora.

Od strunara (struna za glazbala): Blaženjek (zena), — turpijala: Stuller, — igla: Plot i Pintarić, — gumbera: Dumić, — kalupara: Vodiček, — krzna: Žibrat, — klobučara: Kocijančić, — češljara: I. Kocijančić, — uzara: Sremić, — drotara: Kubnik, — oružara: Godec i Noršić, — čevlara: Lenkot, — bakrara: Reizer, — klesara: Škvarle, — kositara (žlice, tanjuri i zdele iz kovine): Nedić, — kisobranara: Kopić, — sapunara: Martini, — kraljnera (renomirani samobor. cipovec): Heras, — furnira: Šestak, — čohaša (čitambul): Jura Tonetić i Prčić, — nožara i svedrara: Lovro Krašec, — staklara i brusilica stakla: Gamirkel i Dinghofer, lončara kojeg zadnjeg nosioca se ne sjeća g. Stiplošek.

Da je Samobor bio od vajkade sve do današnjeg vremena priznato patriotsko mjesto, kula i branič čistog i neskomlijivog hrvatskog patriotizma imade baš najviše značaja samoborskog obrnjaštva, a bit će to i u buduću jer je taj „srednji stalež“ karakteran i tako otporan, da se njenu hrvatski zanov i domovinska ljubav ničim pokolebiti neda, niti će ikada biti pokoleban.

Dužni smo za to svi ovi vrijedan stalež Hrvata i čim više moguće podupirati, podupirajući njeg, podupiramo sebe.

V. P.

Naši narodni vode ne prestaju naglašavati i narod pozivati, da se nakon sretno polučenih prvih uspjeha velike borbe svi bez žamka dадемо na sveopću narodnu obnovu kako bi nam polučeni uspjesi uistinu donijeli sreću i zajamčili bolju budućnost. Temeljite narodne obnove ne može biti, ako se duhom ne obnovimo i ne preporodimo. Najdublja obnova duha jest: najjačim osvjeđenjem prihvati i pravilom svega života učiniti vječna vjerska i čudoredna načela Kristova Evanđelja.

Hrvatski narod spremi se, da dostoјno sebe i svoje slavne prošlosti proslavi veliku narodnu slavu — 1300 godišnjicu svojih veza sa krčanskim katoličkim vjerom, a kojom zapravo i počinje naša kulturna povijesnica.

Naši hrvatski nadbiskupi i biskupi pozivaju sve Hrvate-katolike, da poduzmu sve, kako bi ta proslava bila što plodonosnija po našu domovinu, a takova će biti onda, kad svi mi u sebi, u svojim obiteljima i na svim područjima javnoga života probudimo vjeru naših neumrlih predaka, vjeru katoličku i ono osobljivo hrvatsko staro poštovanje, koje nas je kao narod održalo kroz ovo trinaest burnih stoljeća. Za tu najdublju obnovu izvršeno će nam poslužiti pučke misije.

Pučke misije bile su održane u Samoboru, koliko je sigurno poznato, godine 1859 i to od 15 do 26 svibnja. Držali su ih s velikim uspjehom oo. Isusovci Antun Ajala i Antun Đuriceo. Na posljedni dan misije prisustvovalo je procesiji oko 7000 vjernika. Divna uspomena na te misije jest u našoj župnoj crkvi ona krasna slika Majke Božje Pomoćnice, koju su župljani s najvećim oduševljenjem po Isusovcima dali isrediti prema onoj slici Majke Božje, koju su misionari sa sobom nosili na misije. Slika je veoma lijepa okvir slike od srebra, a kruna na glavi Majke Božje od zlata. Stajala je 400 forinti, što je za ono doba bila velika sveta.

Godine 1901 opet su oo. Isusovci održali u Samoboru pučke misije. Dobro se sjećam, kako je vanrednom pedagoškom vještinom o. Pančić držao za tih misija na originalan način pouke školskoj mladosti. Djeca su bila u najvećoj mjeri razigrana, a onda napeto slušala zanimiva predavanja. Sjećam se i toga, da je par domaćih inteligenata koji su odvikli polaziti crkvu, dolazilo slušati te dječje propovijedi. Možda je toko zlatno zrnce palo i u njihovo hladno srce, te ih prosvijetilo i obratilo. Rekao bih za neke da jest.

Posljednje pučke misije u Samoboru bile su pred 10 godina tj. 1929 i to od 25 kolovoza do 1 rujna. Misionski križ postoji još i danas usred pokraj glavnog ulaza naše župne crkve. Uspjeh je bio povoljan, kako se vidi iz velikog broja sv. pričesti. Pričestilo se 4500 župljana. Misije su bile vrlo svečano završene u nedjelju 1 rujna velikom procesijom s Prevr. Sakramentom, koju je vodio sam nadbiskup Dr. Antun Bauer, a naroda je bilo oko 6000.

Dragi župljani! Spremajmo se osbiljno na pučke misije! Dani sv. misija deni su spasenja, deni obilježiti milost Božje Milosrda! Svaki dan molimo napose Bl. Dj. Mariju Pomoćnicu i zaštitnicu naše drevne župe i župne crkve sv. Amfelije m., da ove misije urode još većim plodovima nego one spomenute.

Napose se obraćam s molbom na našu narodnu inteligenciju, na naše

glavare, učitelje, gospodare i roditelje, na predstavnike naših društava i staleških udruženja, da prednjače svojim primjerom, kao što u pripravama za misije tako i za vrijeme misije, da svojim ugledom i savjetom djeluju na svoje, te tako svojom suradnjom doprinose dubokoj vjersko-moralnoj obnovi našega naroda.

J. Kocijančić, župnik

Bar „Hrvatskom Domu“

Vrijli naš emigranat g. Hinko Sauer, usprkos visokoj dobi od 91 godine ne prestaje da radi u korist svoje domovine Hrvatske. Svojim vezama i dopisivanjem s našim domorocima u Americi uspijelo mu je potaknuti ih da saberi u korist građe „Hrvatskog doma“ u Samoboru. Ljepu svetu doprinosa od Dolara 2150, što iznosi 1160 Dinara.

Darovali su: po 2 dolara Stjepan Noršić, Martin Vugrinac, Stjepan Tuša, Juraj Banjčić i Franjo Urbančić; po 1 dolar: Martin Noršić, Ludvik Pritlić, Vid Bešalić, Matija Tuša, Adam Plaščević, Karl Šestak, Franjo Čelitčić, Matija Dubić, Blaž Juratovec, Andro Haberle i Vid Hribar, Ignac Šestak darovao Dolara 0'50.

Zadruga „Hrvatski dom“ s puno poštovanja prema darežljivosti naših dobročinitelja u dalekoj Americi od arca zahvaljuje na darovima, a napose zahvaljuje svome sabiraču prinosa Stjepanu Noršiću u Americi te neuobičajnom suradniku g. Saueru na velikoj poštovnosti, kojom nas sve u staračkoj svojoj dobi zadivljuje i bodri, da i svaki od nas u krugu svojih prijatelja poradi oko sabiranja darova u istu plemenitu surhu.

Dragim domorocima u dalekom svijetu, isporučujemo našu vratiču želju i molbu da se svjetko kojim doprinosom potreba novogradnje „Hrvatskog doma“ u Samoboru, kako bi i oni doprinijeli makar i jedan kamečak za njegovu izgradnju.

Zadruga „Hrvatski dom“

Umarli supruzi Černy

Rijedak slučaj došao se prošli mjesec u Samoboru.

20 pr. m. umrlo je u 3 sata u jutro Franciska Černy, supruga umirovljenog kapetoljkoškog žemaljnika g. Ladislava Černy, u 78 godini života, a isti dan rođeno u 9 sati umrlo je njezin suprug Ladislav u 83 godini života. I tako se sjedilačko supružni Černy i na putu za onej drugi božji svijet.

Supružni Černy došli su u Samobor da ovdje uproveđu posljednje dane svoga života. Ovdje su sagradili i kuću u Zagrebčkoj ulici, u kojoj su obitavali. — Počeo je učiti u svećpe poštovanje u Samoboru. — Ljekha im ženja, a rođakom je poručio male sačestice!

Stjepan Vojvodica Brutor

Zagonetni nestanak Vojvodica nezgoda.

Iz Save je izvukeno mrtvo gospodina Stjepana Vojvodica, posjednika Gospodarske Škole, koji je obijen.

Razvuklo je utvrdjeno da je Vojvodica ubijen mrtvom te autonoma prema. Muškarac ga je posadio venac u ova. Izgubljeni su

Raspored sv. misije u Samoboru

Sv. Misije u Samoboru održat će se u župnoj crkvi od 12. do 19. studenoga.

I. Početak u nedjelju 12. studenoga u 10 sati prije podne. Uvod oo. misionara u procesiji u crkvu, saziv Duha Svetoga, propovijed i sv. Misa. Još će biti i obične sv. Mise u 8 i u 9 sati. Po podne u 1/4 sata propovijed s blagoslovom za sve župljane, osobito one iz udaljenih selja. Na večer u 7 sati propovijed za građanstvo i župljane iz bližih selja.

II. Na radne dane u tjednu u 1/2 sati u jutro sv. Misa, u 9 sati propovijed za cijelu župu, napose za one iz udaljenih selja. Po podne u 1/4 sata propovijed i blagoslov za cijelu župu i za udaljene. Na večer u 7 sati propovijed za građanstvo i župljane iz bližih selja.

III. Za radnike bit će u tjednu dva posebna predavanja, što će se naknadno oglasiti.

Na svemu, da je Vojvodić bio žrtvom građanskog umorstva. — Istraža se svestrano vodi.

Dne 19. listopada obavijen je pogreb tragicno poginulog Vojvodića, koji je bio blagajnik mještane organizacije HSS iz sela Novak i kraj Sv. Nedjelje. Sprovod u prisustvu veliko značaja okolišnog sejajstva, te Građanske i seljačke zaštite.

Na grobu istaknuli su vrline pok. Vojvodića narodni zastupnik Fabijan Lenard, predsjednik kotar. organizacije Franjo Horvat i potpredsjednik kotar. organizacije Ivo Razum. — Laka zemlja vrijednom pokoju!

u Zagrebu, gradskim školskim nadzornikom u Zagrebu.

Premještenje

Sreski načelnik u Samoboru g. Fundak premješten je za crkvenog načelnika u Prelog.

Vježbani

Dne 8. listopada vježbalo se u Zagrebu g. Kulin Josip, brijački obrtnik, sa gđicom Šidom Korent iz Zagreba. — Bilo sretno!

Dne 14. pr. mj. vježbala se gđica Dragica Šuflaj, kćerka samoborskog obrtnika Alojza Šuflaja, sa g. Milanom Planincem, bravarem u Zagrebu. — Kao „domaći“ fungirao je po starom običaju rođeni naugrađenik g. Stjepan Kocijančić. — Bilo sretno!

Izvanredna glavna skupština Debr. Vatrogasnog društva u Miravcu

održana je 29. pr. mj. Radi reorganizacije društva izabrana je nova uprava, kojoj je stavljen u dužnost prilike društva osimati.

Za predsjednika izabran je Dubravko Alojz, za tajnika Bošnjac Matija. Iz skupštine poslan je brojčavni pozdrav vodi naroda dr. Mađek.

Prijava kućarica za 1940 godinu

Rješenjem Ministarstva Financija od 9. listopada 1939. broj 66402 izadu se prijevalovnice-kućarice za razrez poreza na zgrade za 1940 godinu predati od 1—30 studena 1939 godine.

Ako se prijava ne predla u navedenom roku, tada će se porez poreza kućarice propisati i globa koja iznosi 3%, a ako se prijava ne predla niti u roku od 8 dana nakon utvrđenja planovanog posiva, tada globa iznosi 10% od osnovnog poreza.

Prijevali kućarine valja pridoprati iskaz stanara i njihovih podstanara te iskaz svih susjednih pristojbi, koje je dozvoljeno od najamnicu bezpovrzeno odbiti. Valovnica kućarice dobiva se kod poreske uprave, a valovnica sa iskazom podstanara stoji 1 dinar.

KIMSKI VOJNI RED NA VICINAL. SKLJECNICI ZAGREB—SAMOBOR

Od 2. listopada stupio je na snagu zimski vojni red, prema kojem će vlastivi saobradati i to:

u Zagrebu na Samobor, na radne dane u 6.15., 8.15., 10.15., 12.30., 14.00., 16.15., 19.00 i 20.30.;

na sedmico i blagdane u 6.15., 7.30., 8.15., 10.15., 12.30., 14.00., 15.15., 19.00 i 20.30.

u Samoboru na Zagreb na radne dane u 5.30., 6.30., 8.30., 10.30., 12.30., 14.00., 16.30., 19.00 i 20.30. Ovaj posljednji samo subotom i na dane prije blagdana.

Na sedmico i blagdane u 6.30., 8.30., 10.30., 12.30., 14.00., 17.30., 19.00 i 20.30.

Novi vojni red dobiva se besplatno na ovim putničkim blagojavcima. Sve informacije na telefon broj 45-12.

† Vjekoslav Franz

poznat trgovac i vlasnik staklene u Zagrebu na Jelačićevom trgu, umro je negativno smrću.

Pokojni Franz rođen je Samoborac, pa se iako već mnogo godina stazio u Zagrebu obitava, mnogo interesirao za Samobor i pratio njegov raspredak.

Bio je vrlo ugledan i solidan trgovac, te je u zagrebačkim trgovackim krogovima uživo zastao ugled i poštovanje. — Neka mu je lakin hrvatska zemlja koju je nadeo svi ljubici, a rođenom porodici nade omiljice!

VIJESTI . . .

Svi Sveti

Danas na dan Svi Svetih i sutra na Dan sv. Ivana Krstitelja može građanstvo isporučiti svojim mali i dragi pokrovitelje.

Orebovi su lako uvedeni i okitili svjetlu jaseniju cvijećem i vijencima, a popodne ako bude vrijeme dopustilo, politić će se na grobovima svijeta.

Po slavom običajno pjevati će „Jaha“ na grobovima pok. Vojvoda i Žalica, te kod velikog kripta.

Isto će tako isti glazbeni orkestar nastupiti na grobovima Vojvoda i kod velikog kripta.

Na dan sv. Ivana Krstitelja može građanstvo proći u grobide i blagojavce.

Rekonverzija

O. Stanislav Badić je, pristav u Donjem Sankt Peteru, izjavio da se u d. svetog krstitelja u Samoboru.

Orebova g. Babić konzervator je a. Zvonimir Miličević, vlasnik Optike Babić

I opet umorstvo seljaka

Dne 23. pr. mj. došlo je do svade u Otočku između seljaka Merka i Josipa Horvata s jedne strane i Ljudevita Vitka s druge strane.

U toj svadi došlo je do međusobnog obreljivanja metovima, te je Ljudevit Vitko zadobio mortenovo mesto, od kojih je za krvavo vrijeme preminuo.

Brduće preventive blagojavce na prvi Samobor-Rade-Pirotićevicu

Protevili vježbeci kraljili su blagojavce u jednu jedinstvenu dan, da završe ova svadba.

Volosao je brduće preventive Japetićevicu na prvi Samobor-Rade-Pirotićevicu (10 km).

Startalo je oko 11 sati. Od vježbeci nastupili su Površnik te Lipčići i Kraljević iz Karlovača, pa se oni uz Plavce, Lipčiće i Dalmatinsku vojsku.

Revolucijski vojnici došli su i da su vježbeci kraljili volosom vježbic u pov.

Razno

SPOMENIK

* KRISTOFU KOLUMBU

Godine 1943. proslavit će svjet, a naročito Amerika, četiri stotine pedesetu godišnjicu, što je Kristof Kolumbo otkrio Ameriku. Za tu se godišnjicu spremaju u Americi postaviti njemu spomenik. Spomenik će biti ogroman križ. Na podnožju križa bit će kapelica, u koju će smještiti zemne ostatke Kolumbove. Kad je nadbiskup u San Domingu predložio predsjedniku Sjedinjenih država Rooseveltu ovaj načrt spomenika, Roosevelt je načrt odobrio i rekao: »Nema boljega temelja za stalnu prijateljsku vezu između sjeverne i južne Amerike, nego što je križ, jer sa križa su nam došli pravednost i mir.«

OPREZ KOD UŽIVANJA VOĆA

Ljeti se ljudi čeče tuže na pokvareni želudac nego zimi. To nije uzrok u tom, što bi želudac

u ljeti bio osjećljiviji. Voće se mora uvijek prije, nego što ga jedemo dobro oprati. Prašina, prljavština, blato koje se sleglo po njemu, mogu prouzročiti lakta otrovanja.

Od nezrelog voća dobiju se u želucu jaki grčevi. Protiv grčeva u želucu pomaže staro iskušano sredstvo, čaj od kamilica ili metvice.

GLAVOBOLJA

je redoviti predznak da nešto u tijelu nije u redu. Čim nas zabilježi glava moramo pronaći uzroke i otkloniti ih. Uzroci mogu biti ovi: hladne noge, glad, prenatpanost želuca, ispršenje krvnih sudova u mozgu ili navađa krv u mozak. Ako nas boli glava onda se moramo suzdržati od kave, čaja, duhana i alkohola. Mnogo kretanja na svježem zraku olakšava glavobolju.

AMERIKA PROTIV NARODNE OPACINE

Katolici u Kanadi poduzeli su otmor boj protiv alkoholne kuge

koja nanosi velike štete pučanstvu. Pijanje razara sreću i pojedinca i obitelji. Za novu godinu izdao je nadbiskup u Montréalu s ostalim kanadskim biskupima, pastoralno pismo u kojem upozoruje da se bore protiv toga zla. Da svi rade koliko samo tko može, da narod zamrzi ovo зло a uzlubi treznoću. Biskupi mole roditelje i uzgajatelje da već zarana neka upućuju djecu i mladež na veliko зло koje uzrokuje neumjereni užitak alkoholnih pića.

MRLJE OD ULJENE BOJE

odstranjuju se benzom, jer se uljena boja rasipa u benzingu. Cistom krpom koju smo namočili u benzingu dotičemo više puta mrlju dok ne nestane. Trljati ne smijemo krpicom, jer onda ostaje rub oko mrlje.

SOK OD LUKA

izvršno je sredstvo da cipele koje su potamale, postanu opet sjajne. Koža se natire polovicom razrezanoga luka, a zatim se mekanom krpom trija tako dugo, dok cipele ne dobe lijep sjaj.

KADULJA — ŽALFIJA

je vrlo dobro sredstvo za inspiriranje bolesnih mjesto na tijelu. Ona draži sluznicu i time navlači vitkvi pa se ublažuje bol. Uzima li se kao napitak u većoj količini, uzrokuje povraćanje. Neki je piju protiv bolesti u želucu i u crijevima.

RU2MARIN

upotrebljavaju naši Primorci za spremanje riba. Ružmarinovo ulje je lijek protiv grčeva i posjepa Šije probavu. U ovu se svrhu isto kuha čaj od ružmarinovih grančica. Ružmarin je vrlo dobra obrana od dosadnih komaraca. Zato ga u krajevima gdje imade komaraca ljudi sade oko kuća u obliku grmila ili ograde.

BOROVICA

djeluje povoljno na disanje, nadalje posjepuje probavu i lječi pokvaren želudac ako se bobice sačuva. U ljeti metnu se bobice na žeravicu i kade se sobe, gdje ima komaraca. Komarce dim i miris tjeru iz sobe. Ljekovita je i rakija u koju je domaćica prije namočila bobice od borovice.

Umarli u Metopadu

Alojz Runas, dijete, Dubrava.

Martin Horvat, star 54 g., Gradna.

Magda Dubić, stara 58 g., M. Rakovica.

Antun Črnouš, star 78 g., Bobovica.

Ladislav Černy, star 82 g., Samobor.

Franciska Černy, stara 77 g., Samobor.

Ljudevit Kolečić-Vitko, star 39 g., Otok.

Stjepan Kirin, star 71 g., Gradišće.

Marija Stanić, dijete, Samobor.

Planinarstvo

HPD „JAPETIĆ“

priredjuje u svojim prostorijama u subotu 11. ov. mj. u 8 sati naveče „Martinsku večer.“

Za gusku z mlinci i dobru kaplicu poskrbljeno je. — Odbor će poslati cirkular za one koji se žele osigurati za gusku z mlinci. Svira planinarski „Jazz“.

SKI SEKCIJA HPD „JAPETIĆ“ u Samoboru, održaje dne 8. XI. 1939 svoju glavnu godišnju sjeđnicu, koja se održaje u društvenim prostorijama u 8 sati na večer, na koju se pozivaju gg. članovi da predaju u što većem broju da se može zaključiti rad u budućoj zimskoj sezoni 1939-40.

SKI-Sekcija HPD „Japetić“ u Samoboru, održaje ove sezone skitečaj pod vodstvom skij učitelja g. Zvonimira Širovica, koji započinje dne 6 studenog u 8 sati na večer.

Tečaj će biti teoretski u društvenim prostorijama i praktički na terenu kad će to dopustiti sniježne prilike.

Članovi koji žele pristupiti u tečaj neka se javi kon sekcijskog tajnika Vilka Širovica ili u društvenim prostorijama prije početka tečaja.

Prije 30 godina . . .

22 kolovoza 1908 porodila se velika valra u Draganjem selu, koja je uništila kuće i gospodarske zgrade Antuna, Franje, Jose i Martina Brdarića. Šteta je bila velika.

8 rujna 1908 umro je u Monahovu vrli hrvatski rodoljub i odlični književnik Stjepan pl. Miletić. Pokojni Miletić bio je osobiti ljubitelj našeg ubavog Samobora, kamo se je često i vrlo rado navraćao.

U noći od 2—3 rujna 1908 osjetio se u Samoboru dostra jaki potres, koji je potrajao 3 sekunde. Pratila ga je podzemna tunjava. Prvac je bio od jugozapada prema sjeveroistoku.

17 rujna 1908 umrla je u Samoboru vrla Hrvatica i samoborka Barbara udova Reizer-Tomičić.

1908 priredio je u Samoboru Gospojinski odbor prvu svečanost Božićnjeg drvca za našu školsku djecu, pa su bila djeca nadarenia omajnim božićnim darovima.

Prvu turbinu na Gradni postavio je pok. Andro Nagoda (sada Kovačić) za svoj mljin i tvornicu Janaca god. 1909.

1909 određeno je da se u Samoboru uvede telefon sa priključkom na gradsku mrežu u Zagrebu.

10 travnja 1904 održana je u Samoboru politička skupština prigodom koje je došlo do pobune seljaka, pa su tom zgodom popljeni spisi kotarske oblasti, općine Podvrh i općine Samobor.

U lipnju 1909 umro je u bolnici u Zagrebu Dragutin Želežnik po zanimanju urar i specijalista za gradnju toranjskih vrata. Dragutin Želežnik bio je dobro poznat i čuven pojava u Samoboru.

Stan od 3 sobe

sa potpunim konforom iznajmljuje se.
Upitati, PERKOVČEVA ulica br. 37.

Umjetna grojiba

stigla su za jesensko sijanje: Superfosat, Nitrofoskal, Kas, Kalijeva sol, koje možete nabaviti najpovoljnije u trgovini

Antun Cizl, Samobor.

Kupujem staro željezo

i sve ostale kovine. — Milebar-Žarković
SAMOBOR, Jurjevska 11.

Objava

Javljam p. n. općinstvu, da sam preuzeo poznate

Kodacku radionicu

od g. Viktora Rogovića u Perkovčevi ul.

Preporučam se sl. građanstvu i obiteljima sejdeljstvu za što brojnje narudžbe, koje će brzo i solidno izvršiti.

Vektorski

Noršić Franjo
Novac

Upozorenje

Pošto sam se svojom firmom Dragutinom Krušćem rađao, to upozorenjem sve na trgovce, obrtnike i ostalo građanstvo, da ne plaćam nikakove dugove, koje bi mi počinila.

Samobor, 21. listopada 1939.

Janko Kraljev.

Želim kupiti kuću

za zemljištem ili samo zemljište u Samoboru ne izvan, od 50.000—100.000 Dinara. Molim optihrne ponude na upravu „Samoborskog lista.“

Preplatnike molim, da izvole podmiriti preplatu za tekstu godinu koja iznosi 25 din, Inozemstvo 50 din.

One, koji su svestri o preplatom za prošlu godinu, molim da ju ste prije nemate.